

5. TÜKETİCİ HUKUKU KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ:

5. Tüketici Hukuku Kongresi 34'ü tebliğ olmak üzere 51 kişinin konuşması ile toplam 676 katılımcı eşliğinde başarı ile sonuçlandırılmıştır.

İşte, Kongremizden çıkan sonuç bildirimiz:

GENEL GÖRÜŞLER:

Av. Hakan TOKBAŞ (Tüketici Hukuku Enstitüsü Başkanı)

Tüketici Hukuku acilen hukuk, işletme ve iktisat fakültelerinde zorunlu ders haline getirilmeli, ortaöğretim ve lise dönemlerinde de tüketici hakları dersleri okutulmalıdır.

Prof. Dr. Fehim ÜÇİŞİK (Doğuş Üni. Hukuk Fakültesi Dekanı)

Tüketici hukuku düzenlemelerinin dönemin şartlarına göre geliştirilmesi ve bu mevzuatın gereği gibi uygulanması, kalitesiz mal ve hizmet üretenlerin haksız rekabetinin önlenmesi, çevre hukuku ve kalkınma hukuku yönünden önem taşımaktadır.

Doğan Murat ERGİN (Finansal Planlama Derneği Başkanı)

Finansal planlama, bireyin hayat üzerinde kendisi için belirlediği hedeflere ulaşması için finansal hayatının yönetilmesi demektir. Bütün dünyada var olan finansal planlama mesleği Türkiye'de de acilen geliştirilmelidir. Bu anlamda tüketici hukukunun gelişmesi finansal planlamanın gelişmesi için önem arz etmektedir.

Özlem DENİZMEN (FODER Başkanı)

Finansal okuryazarlık ve tüketici hukuku iç içe geçen önemli iki kavramdır. Bu kavramların gelişmesi ve geliştirilmesi ile bireyin bilincinin artırılması gerekmektedir.

Prof. Dr. Abdullah DİNÇKOL (Doğuş Üni. Rektörü)

Tüketici Hukuku Kongresi gibi organizasyonlar hukuk biliminin gelişmesi

İcadiye Mah. Sıvacı Ferhat Sok. No:9 Adalet Köşkü Üsküdar İSTANBUL

Tel: 0216 3346965 Faks: 0216 3345915

www.tuketicihukuku.org e-posta: enstitu@tuketicihukuku.org

için çok önemlidir. Sabırla ve yılmadan devam ettirilmesi gerekmektedir.

Erkan YARDIMCI (Rekabet Kurumu Başkanışmanı)

Tüketicilerin, varlıklarını etkili bir biçimde sürdürebilmelerinin en temel şartı rekabetçi serbest bir piyasanın mevcudiyetidir.

BANKACILIK SEKTÖRÜ HAKKINDA:

Prof. Dr. Şebnem AKİPEK ÖCAL (Ankara Üniversitesi ve Kadir Has Üniversitesi)

Bankacılık işlemlerinde şahsi teminatlar büyük önem taşımakla birlikte, özellikle tüketici işlemlerine yönelik olarak verilen teminatlarda, teminat verenin de korunması gerekir.

Prof. Dr. Burak ÖZEN (Marmara Üniversitesi)

Tüketicinin kullandığı kredinin tamamını iade borcunu muaccel hâle getirip bu borç bakımından tüketiciyi temerrüde düşürmek için iki, tüketicinin temerrüdü üzerine işleyecek temerrüt faizinden kefilî sorumlu tutabilmek için iki tane olmak üzere, toplam dört bildirim yapmak durumunda olan bankanın ne denli ağır bir kırtasiyecilikle uğraşmak zorunda kalacağı ortadadır.

Doç. Dr. Sezer ÇABRİ (Kocaeli Üniversitesi)

Konut finansmanı sözleşmelerinde faiz değişikliğine ilişkin anlaşmalar refinansman niteliğinde olmayıp, bu halde erken ödeme cezası alınamaz. Erken ödeme cezasına ilişkin anlaşmalar haksız şart niteliğindedir.

Hâkim İlhan KARA (Ankara 7. Ticaret Mahkemesi Başkanı)

Bankaların haksız rekabet oluşturan anlaşma veya uyumlu eylemler sonucu tüketiciden aldıkları faiz ve diğer masraflar nedeni ile üç katı tazminat davası açılabilir.

İNŞAAT SEKTÖRÜ HAKKINDA:

Prof. Dr. Ergun ÖZSUNAY (*İstanbul Üniversitesi Em. ve İstanbul Kültür Üniversitesi*)

6306 sayılı Kentsel Dönüşüm Kanunu uygulamada maalesef "amacı saptırılarak" uygulanmakta; kötü niyetli kişiler tarafından hakların kötüye kullanılmasına seyirci kalınmakta; ekonomik ömrünü doldurmamış yapılar yıktırılarak inşaat sektörüne rant sağlanmakta; gerek Kanunun yetersiz bir şekilde oluşturulması; gerekse yanlış yorumlanması nedeniyle idari ve adli yargı yerleri de göz göre göre hakları yok edilen yurttaşlara yardımcı olamamaktadır.

Doç. Dr. Emrehan İNAL (*İstanbul Üniversitesi*)

İnşaattan bağımsız bölüm satın alan kişiler bakımından Gelir Paylaşımli İnşaat Sözleşmelerinin nispeten daha yüksek bir koruma sağladığını söylemek mümkündür.

Yrd. Doç. Dr. Umut YENİOCAK (*İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi*)

Ön ödemeli konut satış sözleşmelerinde, inşa edilecek projeye ilişkin yönetim planını belirleme/değiştirme ve diğer yönetim yetkilerinin kayıtsız şartsız olarak satıcıya devredilmesine ilişkin hükümler, tipik haksız şart uygulamalarıdır.

OTOMOTİV SEKTÖRÜ HAKKINDA:

Doç. Dr. Hayrunnisa ÖZDEMİR (*Erzincan Üniversitesi*)

Otomotiv sektöründe ve diğer alanlarda geçerli olmak üzere değişmeyen kalıcı ayıp ve ayıptan doğan hukuki sorumluluk kurallarına ihtiyaç vardır. Yüksek mahkeme de bu alanda, her olayda farklı hukukî sonuca yönelmektense daha evvel vermiş olduğu kararları ile daha sonra vereceği kararları arasında paralelliği sağlamalıdır.

Yrd. Doç. Dr. Ahmet KARAKOCALI (*Anadolu Üniversitesi*)

Otomotiv sektöründe hizmet kavramı tüketici işleminin yapılmasından önce ortaya çıkar. Bu nedenle satış sonrası hizmetlere ilişkin yasal düzenlemelerin yanı sıra satış öncesi hizmetler ifadesi altında yasal düzenlemelere de ihtiyaç duyulmaktadır.

AVUKATLIK ÜCRET SÖZLEŞMELERİ HAKKINDA:

Prof. Dr. Şebnem AKİPEK ÖCAL (*Ankara Üniversitesi ve Kadir Has Üniversitesi*)

Avukatlık sözleşmesinin aynı zamanda bir tüketici işlemi niteliği taşıdığı hallerde, avukatın yükümlülüklerine, bilhassa özen yükümlülüğüne ve olası sorunların çözümüne ilişkin olarak TKHK'nun da dikkate alınması gerekir.

Yargıtay Üyesi Candaş İLGÜN (*Yargıtay 13. HD*)

TKHK'da tüketici işlemi tanımında vekâlet sözleşmesi de örnekleyici olarak sayılmıştır. Vekâlet sözleşmesinin görünümü olan avukatlık sözleşmesi de müvekkilin tüketici olması halinde TKHK kapsamında olacaktır. Şu halde TKHK kapsamındaki avukatlık sözleşmesi TKHK m.4 hükmündeki temel ilkelere uygun olmak zorunda olacak ve avukatlık sözleşmesi hükümlerinde TKHK m.5 uyarınca haksız şart denetimi yapılabilecektir. Nihayet Kanun kapsamındaki avukatlık sözleşmesinden doğan ihtilaflarda tüketici mahkemeleri görevli olacaktır.

TELEKOMÜNİKASYON SEKTÖRÜ HAKKINDA:

Doç. Dr. Murat İNCEOĞLU (*İstanbul Bilgi Üniversitesi*)

Abonelik sözleşmelerin süresi konusunda önemli sınırlamalar mevcuttur. Bu nedenle telekomünikasyon sektöründe görülen bir yıldan uzun süreli cihaz kampanyalarının yönetmelik değişikliği ile açıkça düzenlenmesi yararlı olacaktır.

Özgür Fatih AKPINAR (*BTK Tüketici Hakları Daire Başkanı*)

Elektronik haberleşme sektöründe taahhütlü kampanyaların düzenlenmesi ve taahhüt şartlarına aykırılık halinde abonelere yansıtılabilecek cayma bedellerinin sınırlanması, tüketici refahının artması ve rekabetçi bir pazarın oluşması açısından gerekliliktir.

Bilge UZ (BTK Bilişim Baş Uzmanı)

Elektronik haberleşme sektöründe abonelik sözleşmelerinin hukuki güvenliğinin sağlanması düzenleme konusu yapılmalıdır.

Yrd. Doç. Dr. Ahmet AYAR (Kadir Has Üniversitesi)

Tüketiciler açısından bakıldığında en fazla şikâyet alan sektörlerden birinin telekomünikasyon sektörü olmasının yadsınılmaması gerekir. Zira bunun en önemli gerekçesi bu sektördeki tüketici işlemlerinin devamlılığı ve fazlalığıdır.

REKLAM SEKTÖRÜ HAKKINDA:

Doç. Dr. Murat AYDOĞDU (Dokuz Eylül Üniversitesi)

6563 sayılı Kanun ile hukukumuzda ticari elektronik iletilerde kural olarak alıcılar (özellikle tüketiciler) için opt-in (mutlak izin) sisteminin, esnaf ve tacirler için ise ilk iletiyi reddetme hakkı olan opt-out sisteminin (izinsiz sistemin) kabul edilmesi tüketiciler adına olumludur.

Özcan PEKTAŞ (E. Reklam Kurulu Başkanı)

Sağlık için gıda takviye ürünleri kullanırken sağlığınıza dikkat olun. Kullanmadan önce doktorunuza danışın.

TURİZM SEKTÖRÜ HAKKINDA:

Doç. Dr. Ayfer Uyanık ÇAVUŞOĞLU (Koç Üniversitesi)

Tüketici konumundaki yabancı turistlerle akdedilen sözleşmelerde Türk Mahkemeleri lehine yetki şartı ve tüketici aleyhine olan hukuk seçimi şartı geçersizdir; hukuki uyuşmazlık ise her zaman Türk hukukuna tabi değildir.

Doç. Dr. Murat TOPUZ (Marmara Üniversitesi)

Maddi bir zarardan bahsedebilmek için kural olarak malvarlığında rıza dışı bir azalma meydana gelmesi gerekir. Bir kimsenin tatil zamanının borçlunun borca aykırı davranışı nedeniyle boşa harcaması malvarlığında

İcadiye Mah. Sıvacı Ferhat Sok. No:9 Adalet Köşkü Üsküdar İSTANBUL

Tel: 0216 3346965 Faks: 0216 3345915

www.tuketicihukuku.org e-posta: enstitu@tuketicihukuku.org

bir azalmaya neden olmasa ve manevi tazminatın şartları meydana gelmese bile artık maddi zararın tazmini kapsamında ele alınabilecek; böylece Türk Hukukunda "Normatif Zarar"ların da tazmin edilebileceği düşünülebilecektir.

Doç. Dr. Ömer ÇINAR (İstanbul Şehir Üniversitesi)

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 50. maddesi, devre tatil, uzun süreli tatil, yeniden satış, değişim sözleşmeleri gibi şahsi hak sağlayan tatil sözleşmeleri yanında devre mülk gibi aynı hak sağlayan tatil sözleşmelerine de uygulanacaktır.

TIP ve İLAÇ SEKTÖRÜ HAKKINDA:

Prof. Dr. Tamer İNAL (İstanbul Esenyurt Üniversitesi)

Türkiye'nin de, Avrupa Birliği'nin düzenlediği (RAPEX) hızlı bilgi mübadelesi sistemine katılması, önemli ve vahim sonuçlar yaratmaya elverişli riziko taşıyıcısı olan veya vahim sonuçlarını, daha sonraki bir dönemde gösterebilecek nitelikteki rizikoları taşıyan ürünlerin insan sağlığına zarar vermesini engellemek ve Türkiye'nin ihtiyacı olan, piyasa denetlenmesinin etkinliğinin sağlanması açısından yararlı, zarurî ve âciliyet taşıyan bir eksikliğin giderilmesi olacaktır.

Prof. Dr. Nevzat ALKAN (İstanbul Üniversitesi)

Maalesef tıbbi uygulama hatası iddiası dosyalarında Adli Tıp Kurumu ve Yüksek Sağlık Şurası hakkaniyetli görev yapmamaktadır. Bu tür davalarda hakkaniyetli sonucu ulaşılabilmemesinin tek yolu; üç kişi olarak belirlenecek bilirkişi heyetlerinin büyük illerdeki tıp fakülteleri bünyesinden seçilmesi ve bu heyette mutlaka bir adli tıp uzmanına yer verilmesidir. Çünkü adli tıp uzmanları tıbbi uygulama hatası iddiası dosyalarını incelerken madalyonun iki yüzü olduğu hususunda özel eğitime tabi tutulurlar; Madalyonun bir yüzünde; suçlanan sağlık çalışanı sen olabilirdin, Madalyonun diğer yüzünde ise; mağdur olduğun iddia eden taraf annen-baban olabilirdi, eşin olabilirdi, oğlun-kızın olabilirdi. Hakkaniyetin temeli objektif empati yapabilmektir.

Yrd. Doç. Dr. Sera Reyhan YÜKSEL (Doğuş Üniversitesi)

Vekâlet sözleşmesinde özen borcuna aykırılık ayıp oluşturur. Hasta-tüketici tarafından hizmetin ayıplı ifasından doğan seçimlik hakların kullanılması olanaklıdır.

Dr. Özlem TÜZÜNER (Tüketici Hukuku Enstitüsü)

Yüksek ölüm riski taşıyan anoreksiya ve/veya bulumiya nervoza hastasının tedaviye yönelik ret beyanı, ayırt etme gücü bulunmadığından kesin olarak hükümsüzdür. Mukayeseli hukukta çoktan çözümlenmiş bu konuya Türk Hukuku'nda hiç dokunulmamıştır. Geçersiz ret beyanına itibar ederek hayat kurtarıcı tedavi hizmetini sunmayan hizmet sağlayıcı (hastane) ve ilgili tıp hekimi aleyhine, tüketici hukukunu ilgilendiren sonuçlar meydana gelir.

E-TİCARET SEKTÖRÜ HAKKINDA:

Prof. Dr. Mustafa TOPALOĞLU (Beykent Üniversitesi)

Elektronik ticarete ödeme sistemlerinin kullanımı kolay olmalı, ödeyen veya alıcının her ikisi için de ücretsiz veya yapılan işleme oranla maliyeti düşük olmalı, mevcut ödeme şekillerindeki tüm uygulamalar gerçekleştirilebilmeli, güvenli olmalı, uluslararası kabul görmeli ve mesafeli satışlardaki alıcının mal gönderilmeden ödeme yapmaması, satıcının da ödeme yapılmadan malı göndermekte isteksiz davranması sorununa çözüm getirmelidir.

GIDA SEKTÖRÜ HAKKINDA:

Dr. Özlem TÜZÜNER (Tüketici Hukuku Enstitüsü)

Mukayeseli hukuk, dipsomanik tüketicinin kontrolsüz alkollü içecek eğilimi karşısında temkinlidir. Dipsomanik alkollü içecek tüketicisinden sadır zararların tazmininde borçlu, yalnızca mezkûr tüketici olmayabilir. Aşırı alkollü içecek servis eden hizmet sağlayıcı yanı sıra, işletme müdüründen garson, barmen ve güvenlik görevlisine kadar pek çok tazminat borçlusu karşımıza çıkabilir. Konunun Türk Tüketici Hukuku'nda da dikkate alınması elzemdir.

SİGORTACILIK SEKTÖRÜ HAKKINDA:

Prof. Dr. Mustafa ÇEKER (Çukurova Üniversitesi)

Sigorta poliçelerinin düzenlenmesinde kanunda öngörülen şekil şartlarına uyulması şarttır. Özellikle bankaların tüketicileri sigorta yaptırmaya zorlaması kanuna aykırıdır. Hayat sigortası, tüketicinin talebi halinde yapılmalıdır. Bu halde bile tüketiciye sigortacıyı seçme özgürlüğü tanınmalıdır.

TAŞIMACILIK SEKTÖRÜ HAKKINDA:

Çelik Ahmet ÇELİK (Tazminat Hukukçusu - Araştırmacı - Yazar)

Ülkemizde ölüm ve bedensel zararlar, en çok insan taşıyan araçlardan ve yüzde doksandan fazlası sürücü kusurlarından kaynaklanmakta olup, taşıma işini üstlenenlerin sorumluluğu ile devletin kazaları önleme yükümlülüğü sorgulanmalı, tartışılmalıdır.

ENERJİ SEKTÖRÜ HAKKINDA:

Yargıtay Üyesi Yusuf MEMİŞ (Yargıtay 3. HD)

Yargıtay'ın yerleşik ve istikrar kazanmış uygulamasına göre elektrik dağıtım şirketleri tarafından fatura yoluyla elektrik abonelerinden tahsil edilen kayıp kaçak, dağıtım, iletim, sayaç okuma ve perakende satış hizmet bedellerinin tahsili uygulaması hukuka, hakkaniyete ve temel tüketici haklarına aykırıdır.

TÜKETİCİ YARGILAMASINDA USUL HUKUKU KURALLARI HAKKINDA:

Hâkim Mehmet Akif TUTUMLU (Ankara 6. Tüketici Mah. Hâkimi)

Tüketici mahkemesinde koruyucu normların güvencesiyle dava açmaya hak kazanan kişinin kim olduğu sorusuna, mal veya hizmet piyasalarında ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket edip, bu ilişkinin doğurduğu tüketici uyuşmazlığının tarafı olan gerçek veya tüzel kişi şeklinde cevap verilebilir.

Yrd. Doç. Dr. Ertan YARDIM (Kadir Has Üniversitesi)

Etkin hukuki korunmanın sağlanabilmesi bakımından tüketici hakem heyetinde haklı bulunan tüketici lehine karar verilmesi yeterli olmayıp bu kararın sorunsuz bir şekilde işleyen icra yolları çerçevesinde yerine getirilebilmesi gerekir. Tüketici hakem heyeti prosedüründeki mevcut eksiklikler ve belirsizlikler icra yolları bakımından da kendini göstermektedir. Tüketici hakem heyeti kararlarının sorunsuz ve etkili şekilde yerine getirilmesi bakımından kanuni düzenlemelerin gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Yrd. Doç. Dr. Evrim ERİŞİR (İstanbul Bilgi Üniversitesi)

Yargıtay 13. Hukuk Dairesi, 18.3.2015 tarih 10571/8738 sayılı kararı ile tüketici hakem heyetine başvuru zorunluluğu bulunan taleplerde tüketicinin ilâmsız icra yoluna başvuramayacağını kabul etmiştir. Kararın, hakem heyetlerinin bir mahkeme olmadıklarından bahisle itirazın iptali ile icra tazminatına karar veremeyecek olmaları, tüketici mahkemelerinin de parasal sınırın altındaki talepler için yargı yetkilerinin bulunmaması; ayrıca hakem heyeti kararından sonra ilâmlı icra takibi yapabilecek olan tüketicinin ilâmsız takip yoluna başvurmakta hukukî yararının bulunmaması ile gerekçelendirilmesinin tartışılması gerektiği gibi, satıcı/sağlayıcı/kredi veren için de ilâmsız takip engelinin bulunup bulunmadığı gibi kararın yol açtığı yeni meselelere de çözüm aranmalıdır.

REKABET HUKUKUNDA TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA:

Metin PEKTAŞ (Rekabet Kurumu Rekabet Başuzmanı)

Perakende elektrik satış piyasasında, tedarikçi ve tüketici doğrudan temas etmektedir. Bu nedenle bu piyasadaki rekabetçi yapı tüketiciyi doğrudan etkilemektedir.

Mert KARAMUSTAFAOĞLU (Rekabet Kurumu Rekabet Başuzmanı)

Elektrik, şehir yaşantımızdan, sanayiye hemen hemen her alanda vazgeçilmez olan, yokluğuna bir an bile tahammül edemediğimiz kritik bir ürün olmuştur. Bu piyasa'daki her aksaklık, her rekabet ihlali hepimizin hayat kalitesinden çok önemli kayıplara neden olmaktadır.